

Ремез Олена Леонідівна,
аспірант кафедри теорії держави
і права Національної академії
внутрішніх справ

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КУРСАНТІВ (ПОЛІЦЕЙСЬКИХ) ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Початок все державної активної фази російської агресії проти України 24 лютого 2022 року є однією з важливих причин для переусвідомлення значимості якості безпекового сектору нашої держави, зокрема її кадрового потенціалу. Серед якої підготовка професійних кадрів для сектору безпеки посідає значне, основоположне місце.

Таку підготовку здійснюють, зокрема, заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання – державні установи, які займаються підготовкою поліцейських. На даний час підготовка поліцейських проходить на базі деяких закладів вищої освіти Міністерства внутрішніх справ та 4 закладів Національної поліції, що діють для підготовки вперше прийнятих на службу фахівців. А саме: Академія патрульної поліції (м. Київ); Криворізької академії патрульної поліції; Рівненської академії патрульної поліції; Житомирського навчального центру підготовки поліцейських [1].

Як стверджує Жукевич І. П. для ефективного виконання службових обов'язків майбутній правоохоронець зобов'язаний володіти певним комплексом професійних компетентностей, високим рівнем професіоналізму та відповідними особистісними якостями, які потребують постійного вдосконалення. При цьому, основними складовими професійної компетентності мають бути: правова, комунікативна, конфліктологічна, соціокультурна, психологічна, акмеологічна та інформаційна складові [2].

Основи професійної підготовки правоохоронця складаються в процесі навчання. Однак, досить важливими є і рівень власної професійної освіти, досвід й індивідуальні здібності людини, її прагнення до безперервної самоосвіти і самовдосконалення, що є не менш важливими аспектами у формуванні та становленні справжнього професіонала. Адже, виконання професійних обов'язків поліцейським часто здійснюється у конфліктах, емоційно виснажливих умовах,

нерідко пов'язане із забезпеченням людських стосунків, а також рішенням що впливають на їхню долю.

Психологічний аспект праці пов'язаний з тим, що дії працівника визначаються і регулюються внутрішньою (психічною) діяльністю – пізнавальною, мотиваційною, емоційною. Так, під час праці в людини активізуються такі пізнавальні процеси, як відчуття, сприймання, мислення, пам'ять, уява. У процесі праці їй необхідно бути уважною, виявляти вольові якості. Під час виконання роботи працівник може переживати різні психічні та емоційні стани – активність, зацікавленість, зосередженість, ентузіазм, напруження, стомленість, незадоволення, нудьгу і т. ін. У праці реалізуються й одночасно розвиваються професійні здібності, знання, трудові навички, вміння працівника, розкриваються риси його характеру, моральні якості, мотиви діяльності [3].

За будь-яких обставин і стосовно будь-якої людини, як у робочий, так і в неробочий час поліцейський зобов'язаний дотримуватися норм професійної етики. При зверненні до особи поліцейському заборонено бути зверхнім, погрожувати, іронізувати, використовувати ненормативну лексику. Поліцейський повинен бути коректним та не повинен допускати застосування насильства чи інших негативних дій щодо членів суспільства, а також, незважаючи на провокації, повинен залишатися об'єктивним. З метою зменшення кількості випадків застосування поліцейських заходів примусу, поліцейський повинен проявляти розсудливість, відкритість, почуття справедливості, володіти комунікативними навичками (переконання, ведення переговорів тощо), а в необхідних випадках мати керівні та організаційні якості [4]. Усі перераховані аспекти досить важливі в умовах мирного стану в державі – відсутності війни. Однак, необхідність потужних професійних кадрів збільшується коли в державі відбувається війна або збройних конфлікт. Прикладом цього є вторгнення російської армії на територію України (Донецькі, Луганські області, АРК Крим) коли ні народ, ні влада не була готовою до такого. Адже ХХІ століття – час максимального демократичного становлення у світі, час гуманізму та людяності. Однак, для країни-агресора такі основоположні людські цінності виявилися далекими від їхнього менталітету та сприйняття. Омана пропаганди російської влади під яку потрапило населення держави-агресора не залишила багато місця для правди про Україну та український народ у свідомості Росіян. Адже, більша

частина населення підтримала напад на Україну та її землі, а що ще жахливіше – підтримала факти вбивства, мародерства, зґвалтування, знущання, катування та багато інших ганебних, принизливих, вчинків проти людяності і гуманізму.

Роль та місце працівника поліції у час воєнного стану з 24 лютого 2022 року можна визначити як одне з основоположних. Адже, не тільки Збройні Сили України, а й працівники поліції активно були задіяні не тільки на охорону громадського порядку, приведені в бойову готовність до захисту території України, а й здійснювали безпосередній збройний захист громадян, зокрема в метро.

Настрій людей на війні не менш важливі ніж справна зброя і техніка. Коли відбувається щось жахливе і неочікуване, люди спочатку відчувають шок, діють автоматично, по програмі виживання. Розум намагається перебирати варіанти майбутнього, щоб якимось підготуватися до нього - і не може цього зробити. Планування обмежене до декількох годин. Потім повертаються базові емоції, і після шоку можуть прийти, наприклад, відчай, жах, заперечення і т. д.

Якщо людина знаходиться серед оточення інших осіб, хтось повинен взяти на себе функцію «головного» і керувати. Таку функцію взяли на себе поліцейські. Їх професійна компетентність відіграє значну роль у стримуванні паніки, заспокоєнні переконанні, підтримці та інших життєво-важливих факторах які впливають на життя. Різні почуття: від агресії та злості до сорому й провини. Емоційний вир панує в людині під час стресової ситуації. Трагічні події залишають слід – психологічну травму. Протидіяти цьому можна за допомогою психологічних аспектів. Саме тому, формування компетентного професіонала – поліцейського є важливим процесом ще з становлення людини від курсанта до офіцера, а його особистісні якості є беззаперечно вагомим чинником, який може впливати не тільки на його життя, а й на життя оточуючих і значної частини суспільства.

Список використаних джерел

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/verhovna-rada-uhvalila-zako№proyekt-shodo-zakladiv-profosviti-zi-specifichnimi-umovami-navchannya-vin-vrahovuye-osoblivosti-pidgotovki-policejskih>.
2. Жукевич І. П. Професійна компетентність майбутніх правоохоронців. 2016. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/5653/1/%D0%86%D0%9D%D0%A8%D0%9E%D0%9>

C%D0%9E%D0%92%D0%9D%D0%90%20%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%93%D0%9E%D0%A2%D0%9E%D0%92%D0%9A%D0%90_p118-121.pdf.

3. Поняття про умови праці та аналіз умов праці працівників поліції. URL: https://arm.naiau.kiev.ua/books/occupational_h_s/info/lec4.html.

4. Громадська спілка «Мережа правового доступу». URL: <https://ldn.org.ua/consultations/yakumu-je-vymohy-do-etych№ji-povedinky-politsejskyh/>.

Репеде Тетяна Сергіївна,
аспірант ПЗВО «Київський
міжнародний університет»

ДЕЯКІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОГО ОМБУДСМЕНА: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

На сьогодні, проблема нормативно-правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти, забезпечення й захист прав і свобод людини і громадянина в освітньому просторі є досить актуальною, адже її успішне розв'язання постає одним із головних чинників формування в Україні інтелектуально прогресивного і по справжньому європейського суспільства. Одним із способів інституційного розв'язання вказаної проблеми є впровадження в державі інституту освітнього омбудсмена. У зв'язку з цим варто звернути дослідницьку увагу на діяльність освітніх омбудсменів у зарубіжних країнах та порівняти їхній досвід з українськими реаліями, зокрема доцільно проаналізувати нормативно-правові акти, що регулюють функціонування даної інституції. Вітчизняний науковий доробок з вказаної проблематики представлений працями таких вчених, як: В. Баштанник, Л. Голяк, О. Грезіна, В. Закриницька, С. Косінов, Л. Лазарева, К. Мануїлова, О. Марцеляк, Н. Наулік, Я. Неділько та ін., де представлені результати досліджень питань становлення і функціонування спеціалізованих омбудсменів, в тому числі й освітнього. Однак, враховуючи те, що інститут освітнього омбудсмена в Україні перебуває на стадії активного становлення й розвитку, його нормативно-правове забезпечення потребує подальшого наукового дослідження.